

Јужна српска покрајина је, поред Македоније, преостало потенцијално кризно подручје на Балкану.

Садашњу политичку ситуацију на Косову и Метохији карактеришу сепаратистичке тежње косовских Абанаца, велики број протераног не-албанског становништва - махом Срба, нерешени случајеви несталих људи на обе стране - њих скоро пет хиљада, међусобне оптужбе за ратне злочине, непостојање дијалога између албанских и југословенских, односно српских власти, општа несигурност за српско и неалбанско становништво. Све ово оптерећује односе и живот у овом делу Србије.

Ни оружане снаге КФОР-а, ни администрација УН на Косову и Метохији нису успели да отклоне тешко вишевековно наслеђе српско-албанског конфликта. За време владавине претходног недемократског режима у Србији, крајем деведесетих година, тај конфликт је прерастао у крвав оружани сукоб који је довео до бомбардовања СР Југославије и уласка НАТО трупа (Споразум о Војно-техничкој сарадњи, Куманово) на Косово и Метохију.

Савет безбедности је донео Резолуцију 1244 којом се регулише привремени статус Косова и Метохије и дефинишу путеви за успостављање трајног мира на овом делу територије, која је у саставу Републике Србије, односно СР Југославије.

Зато податке о овој покрајини дајемо са надом да ће Унмик, међународна заједница, владајуће албанске партије на Косову и Метохији и српске, односно југословенске власти успети да нађу заједничко решење за Косово и Метохију у складу са Резолуцијом 1244. Требало би обезбедити миран и безбедан живот за све грађане Косова и Метохије, неометан повратак прогнаним и избеглим лицима, којих у овом тренутку има око 200 хиљада, као и давање широке аутономије Косову и Метохији, у оквиру Савезне Републике Југославије.

Косово и Метохија захвата површину од 10.849 км², или око 12 одсто територије на југозападу Републике. Приштина је административно, привредно и културно средиште покрајине.

Територијална организација

Косово и Метохија састоји се од 29 општина и 5 округа, чија су седишта у градовима Приштини, Пећи, Призрену, Косовској Митровици и Гњилану.

Косово и Метохију од суседне Албаније дели планински масив Проклетија, а од Македоније Шар-планина, на којима се налазе и два највиша планинска врха у Србији: Ђеравица и Црни врх. Покрајину чине две регије које се разликују саставом тла и климом, а међусобно су одељене планинама Ћићавицом и Црнољевом.

Рељеф

Јужна српска покрајина има врло разноврстан рељеф: састоји се од планинских венаца којим је обрубљена, а они су испресецани кланцима и доста широким долинама река Бинацке Мораве, Лаба и Белог Дрима.

Косово и Метохија се простире у југоисточном и источном делу покрајине, близу моравско-вардарске долине и претежно је брдовито, тако да рудна богатства представљају главни природни потенцијал ове области. Метохија налази на западу и северозападу покрајине и обилује квалитетним обрадивим земљиштем, што битно одређује њену привреду.

Међусобна географска одељеност Метохије и Косова условила је и разлику у биљном и животињском свету, тако да је за Метохију карактеристичан утицај Медитерана, па је то регија са највише примера медитеранске флоре и фауне у целој Србији, док се Косово по томе не разликује од остатка Србије.

Саобраћајни значај

Косово и Метохија представљају разводе река које припадају црноморском, јадранском и егејском сливу, из чега произлази и саобраћајни значај ове покрајине. Она својим источним рубом дотиче моравско-вардарски правац, којим пролази један крак аутопута, док друга важна саобраћајница кроз Србију, Ибарска магистрала, пролази северозападним делом покрајине. Планира се и изградња новог крака аутопута, који би се од Ниша одвајао на запад, ишао преко Косова, Метохије и Црне Горе и избијао на Јадранско море.

Становништво

Према попису из 1991. године Косово и Метохија броји 1.956.196 људи или нешто мање од 20 одсто становника Србије. Национални састав представља шаролику смесу, а доминирају Албанци са 1.596.072, односно 82,2 одсто становништва покрајине, или око 17 одсто становништва Србије. Други по бројности су Срби са 194.190, затим муслимани са 66.189, па Роми са 45.745, Црногорци са 20.356, Турци са 10.446, Хрвати са 8.062 и друге мање националне и етничке скупине, којих има укупно 24.